

مصلحت تسهیل و اصل عملی اولیه: بحثی در اصول فقه معاصر و مسئله‌ای درباره عقلانیت

محمود مروارید
پژوهشگاه دانش‌های بنیادی

خلاصه:

این سخنرانی از دو بخش تشکیل شده است. در بخش نخست، مسئله‌ای در اصول فقه معاصر مطرح می‌شود، و آن اینکه مقتضای "اصل عملی اولیه" چیست. مطابق تعریف، اصول عملی اولیه قاعده‌ای است که وظیفه فعلی شخص را در غیاب موارد زیر مشخص می‌کند: (۱) قطع به حکم شرعی، (۲) دلیل معتبر برای حکم شرعی، (۳) اصل عملی ثانویه. درباره اینکه مقتضای اصل عملی اولیه چیست دو دیدگاه اصلی مطرح شده است. به باور بیشتر اصولیان، اصل عملی اولیه برائت است. در برابر، محمدباقر صدر با استناد به "حق المولویه" بر آن است که اصل عملی اولیه احتیاط است. یکی از مسائلی که در سال‌های اخیر مطرح شده است این است که ایده "اباحه اقتضائی" چه تاثیری در تعیین اصل عملیه اولیه دارد. از رهگذر بررسی این مسئله، به بخش دوم سخنرانی می‌رسیم. در این بخش، سناریویی طراحی می‌شود که در آن، اینکه شخص در فرایند استدلال عملی به چه نتیجه‌ای می‌رسد خود دارای ارزش خاصی است. به نظر می‌رسد این سناریو از جهاتی معماگونه است.

زمان: دوشنبه، ۲۰ اردیبهشت ۱۳۹۵، ساعت ۱۶ الی ۱۸

مکان: میدان شهید باهنر، پژوهشگاه دانش‌های بنیادی (مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات)،

پژوهشکده فلسفه تحلیلی، سالن شماره ۱